

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาคนเพราะว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการเป็นรากฐานเพื่อสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในสังคม ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ให้สามารถพัฒนาศักยภาพและความสามารถ เพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน คุณภาพของการจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพของคน แต่การศึกษาของประเทศไทยในอดีตถึงปัจจุบันมีปัญหาหลายประการ ดังที่ รุ่ง แก้วแดง (2543) กล่าวว่า การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล สังคมและประเทศชาติ เมื่อต้องเผชิญกับความคาดหวังของสังคมที่จะให้การศึกษาที่มีบทบาทในการเตรียมคนเพื่อให้พร้อมสำหรับการแข่งขันในสังคมโลก ซึ่งเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข (พุทธธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. 2545 : 3 - 4)

ด้วยเหตุนี้จึงมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทยต้องเริ่มจากสถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง โดยการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้น จะต้องมีการพัฒนาคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาอาจจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพไปตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้เด็กไทยเป็นคนดีมีความสามารถและมีความสุข จะได้ช่วยกันสร้างสรรค์สังคมไทยให้มีสันติ สิ่งแวดล้อมยั่งยืนเศรษฐกิจมั่นคงสามารถร่วมมือและแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้อย่างมีศักดิ์ศรีในสังคมโลกต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2550 : 4) การพิจารณาว่าโรงเรียนจะบริหารงานมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดนั้นมักจะประเมินจากตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (พนม พงษ์ไพบูลย์. 2536 : 5)

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 นั้นจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานทางการบริหารมาช่วยในการบริหารจัดการซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านบุคลากร

(Man) ปัจจัยด้านงบประมาณ (Money) ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ (Materials) ปัจจัยด้านการจัดการ (Management) ดร. วิจิตร ศรีสะอ้าน ได้เสนอความเห็นไว้ว่า “ ในทางการบริหารการศึกษาถือว่า 4M's เป็นทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐาน กล่าวคือ การบริหารการศึกษาจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอ ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานมากพอ ต้องมีวัสดุอุปกรณ์ตามความต้องการของโครงการ แผนงาน และต้องมีระบบการบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพ” (ปริชา คัมภีรปกรณ์. 2541 : 10) ทรัพยากรที่มีความสำคัญที่สุดคือ ทรัพยากรมนุษย์หรือคน (Man) เนื่องจากเป็นผู้ใช้และผู้คุมทรัพยากรอื่น ถ้าทรัพยากรมนุษย์มีคุณภาพจะสามารถใช้ทรัพยากรอื่น ๆ ได้อย่างคุ้มค่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 – 2554 กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคนให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนา ทั้งทางร่างกายจิตใจความรู้ความสามารถทักษะการประกอบอาชีพและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิตครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับตนเองที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัวชุมชนและสังคมไทย และปัจจัยที่ทำให้โรงเรียนมีคุณภาพคือบริบท หรือสภาวะแวดล้อม (Context) ซึ่งประกอบด้วยประเพณีอุดมการณ์ หรือจุดประสงค์ต่าง ๆ ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาสาระที่มีในหลักสูตรปัจจัยตัวป้อน (Input) ได้แก่ ตัวป้อนที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรประกอบด้วยบุคลากร นักเรียนอุปกรณ์ / สื่อการเรียนการสอน และอาคารสถานที่ปัจจัยด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วยกิจกรรม หรือกระบวนการต่าง ๆ ของการใช้หลักสูตรในสภาพที่เป็นจริงกระบวนการที่เกี่ยวกับการสอนกระบวนการประเมินผล และกระบวนการบริหาร และปัจจัยด้านผลผลิต (Product) ซึ่งประกอบด้วยผลการประเมินผลผลิตที่เกิดจากการใช้หลักสูตรจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่จะส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพนั้นจะต้องประกอบด้วยปัจจัยอย่างน้อยสามด้าน คือปัจจัยด้านตัวป้อน ปัจจัยด้านกระบวนการ และปัจจัยด้านผลผลิต (สุพรรณ อักษรชัย. 2554) ผลผลิตที่เกิดขึ้นในระบบหนึ่งไปเป็นปัจจัยนำเข้าของอีกระบบส่วน ปัจจัยด้านกระบวนการเป็นขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องตามกระบวนการของระบบเพื่อให้ได้ผลผลิตตามที่ต้องการ ดังนั้นปัจจัยนำเข้าและปัจจัยด้านกระบวนการจะต้องสัมพันธ์กันดังที่ เจลีย์ว นูร์กาดิ (2542 : 12) กล่าวว่าปัจจัยนำเข้าและกระบวนการที่เหมาะสมช่วยให้สามารถวางแผนการพัฒนาผลผลิตให้มีคุณภาพ จากแนวคิดเชิงระบบเมื่อพิจารณาผลผลิตด้านการจัดการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาไทยที่ผ่านมา คุณภาพหรือผลผลิตผู้ต่างชาติไม่ได้ (ลีปพนนท์ เกตุทัต. 2541 : 3) ความไม่เท่าเทียมกันในเรื่องคุณภาพนักเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลหรือสุขาภิบาลมีศักยภาพสูงกว่านักเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล โรงเรียนขนาดใหญ่มีศักยภาพมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 142 - 143) ความสามารถ

ของเด็กไทยในวิชาพื้นฐานสำคัญคือ วิชาคณิตศาสตร์ มีแนวโน้มต่ำลง ความไม่เสมอภาคในด้าน สิทธิ โอกาสและเข้าถึงการศึกษาของคนในเมือง และชนบทการบริหารจัดการมีรวมอำนาจ ผู้ส่วนกลางสูงมากประชาชน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นมีส่วนร่วม น้อยมาก (สิปปนนท์ เกตุทัต. 2541 : 6) การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนเรียนแบบท่องจำ ท่องแบบนกแก้วขุนทองไม่มีโอกาสแสดงออก ไม่มีความสุขในการเรียน ไม่เน้นกระบวนการ เรียนรู้ให้กับนักเรียน (สงบ ประเสริฐพันธุ์ . 2543 : 11)

การจัดการศึกษาที่ผ่านมาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปรากฏว่า มีข้อจำกัดและปัญหาบางประการที่ทำให้โรงเรียนบางส่วนยังไม่มีคุณภาพ จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองของสถานศึกษา (ปี พ.ศ. 2549 - 2552) จำนวน 219 แห่ง สถานศึกษาผ่านการประเมินรอบสองจำนวน 172 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 78.54 สถานศึกษาไม่ผ่านการประเมินรอบสองจำนวน 46 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 21.46 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 : 2554 ก) และจากผลการทดสอบระดับชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 (O - NET) มีผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยวิชาภาษาไทย 30.20, วิชาสังคมศึกษาฯ 44.86 , วิชาภาษาอังกฤษ 22.54, วิชาคณิตศาสตร์ 34.22, วิชาวิทยาศาสตร์ 39.04, วิชาสุขศึกษา 55.83, วิชาศิลปะ 40.83, วิชาการงานพื้นฐานอาชีพ 50.85 เฉลี่ยรวมทั้ง 8 สาระวิชา 39.7961 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2552 มีผลการทดสอบ O - NET เฉลี่ยรวมทั้ง 8 สาระวิชา 39.7989 จึงถือได้ว่าระดับการพัฒนาตกลงเฉลี่ย 0.003 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. 2554 ข)

จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ให้ความสำคัญต่อบริษัทที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษาน้อยเพียงใด หากผู้บริหารสถานศึกษาและครู ให้ความสำคัญต่อบริษัทที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาในระดับมากแล้ว ทำให้ครูเอาใจใส่และพัฒนาคุณภาพของปัจจัยให้มีมาตรฐานย่อมส่งผลดีต่อผลผลิตคือคุณภาพการศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อใช้สำหรับประกอบการวางแผนพัฒนาการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร ด้านกระบวนการเรียนการสอนด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษากับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
3. เพื่อหาปัจจัยที่สามารถพยากรณ์คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
2. มีปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ร่วมกัน สามารถพยากรณ์คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ระดับความสัมพันธ์และลำดับความสำคัญของปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
2. ใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
3. ใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาการวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์เขต 1 ในปัจจัยด้านกระบวนการ ได้แก่ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียน การสอน และกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับคุณภาพสถานศึกษาจะพิจารณาจากผล การประเมินคุณภาพนักเรียนระดับชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นูริรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 202 คน

2.1.2 ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นูริรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2,124 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นูริรัมย์เขต 1 ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 136 คน ครูจำนวน 327 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 463 คน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่ม ตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. ; อ้างถึงในประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148 – 149) และใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling)

3. ตัวแปร ที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

3.1 ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ปัจจัยด้านกระบวนการ 3 ด้าน คือ

3.1.1 ด้านกระบวนการบริหาร

3.1.2 ด้านกระบวนการเรียนการสอน

3.1.3 ด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

3.2 ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งพิจารณาจากผลการ ประเมินคุณภาพนักเรียนระดับชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีคำนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ปัจจัย หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ประกอบด้วย กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

1.1 กระบวนการบริหาร หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา หรือคณะทำงานในการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการ การวางแผน การดำเนินการ ตามแผนการประเมินผล และกระบวนการบริหารโดยรวม

1.2 กระบวนการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียนของครูเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตร กำหนดประกอบด้วย การเตรียมการสอน การประเมินผลก่อนเรียน การเตรียมความพร้อมก่อนเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสรุปบทเรียน การประเมินผลหลังเรียน การจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้และกระบวนการเรียนการสอนโดยรวม

1.3 กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือแนวที่จะปฏิบัติที่จำเป็นจะต้องดำเนินงาน เพื่อประกันว่าคุณภาพของการศึกษาได้รับการรักษาไว้และส่งเสริมเพิ่มพูน และรวมถึงกิจกรรมหรือแนวปฏิบัติใด ๆ ที่หากดำเนินการตามระบบและแผนที่วางไว้แล้ว จะทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะได้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่มีความสามารถในการบริการจัดการจนส่งผลให้นักเรียนประสบผลสำเร็จจากการประเมินคุณภาพนักเรียนระดับชาติ โดยจะวิเคราะห์จากผลการประเมินคุณภาพนักเรียนระดับชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 ประกอบด้วยวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะศึกษา การงานอาชีพ สังคมศึกษา สุขศึกษา และภาษาอังกฤษ ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

4. ครู หมายถึง บุคคลที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานการสอน และได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

5. การประเมินคุณภาพนักเรียนระดับชาติ หมายถึง การประเมินคุณภาพนักเรียนระดับชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ประกอบด้วยวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะศึกษา การงานอาชีพ สังคมศึกษา สุขศึกษา และวิชาภาษาอังกฤษ

6. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. หมายถึง องค์การมหาชนที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นหน่วยงานทดสอบระดับชาติโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา วิจัย พัฒนา และให้บริการทางการประเมินผลทางการศึกษาและทดสอบทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางและความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติและระดับนานาชาติ

7. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่จัดการศึกษาใน ปีการศึกษา 2554

8. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การจัดขนาดของโรงเรียน โดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 24) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ขนาดตามเกณฑ์ดังนี้

8.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

8.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียน 121 – 300 คน

8.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียน 301 คนขึ้นไป

9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาซึ่งแบ่งโครงสร้างโดยกระทรวงศึกษาธิการให้มีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุน ติดตามการบริหารจัดการทางการศึกษา รับผิดชอบการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอลำปลายมาศ อำเภอชำนิ และอำเภอบ้านด่าน